

Ο ανδριάντας του ήρωα

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο παππούς αρρώστησε χρονιάρα μέρα! Του Ευαγγελισμού, μέρα της γιορτής του και πρέπει να μείνει στο κρεβάτι! Ο Φώτης κάθισε να του κάνει παρέα. Έξω τα παιδιά παίζουν, χαλούν τον κόσμο, μα ο Φώτης θέλει να μείνει με τον παππού. Πήρε μία καρέκλα, κάθισε κοντά στο παράθυρο και βλέπει τον ήλιο που γέρνει.

– Παππού, του λέει, αύριο θα πάμε να στεφανώσουμε το Ηρώο! Κι είμαι χαρούμενος!

Σπιθίζουν τα μάτια του παππού.

– Σκέψου χαρά που θα έχει το άγαλμα! λέει σιγά.

Γελάει ο Φώτης.

–Μην κοροϊδεύεις παππού! Να μου πεις, χαρά που θα έχει η ψυχή του ήρωα, το καταλαβαίνω. Το μάρμαρο όμως...

Ο παππούς δε βιάζεται ν' απαντήσει. Σηκώνεται με κόπο.

- Δεν κάνει να σηκωθείς, προσπαθεί να τον συγκρατήσει ο Φώτης.

Χαμογελάει πονηρά ο παππούς.

- Κανείς δεν θα μάθει ότι σηκώθηκα ένα λεπτό, λέει σιγανόφωνα. Ψάχνει στα συρτάρια του, στα βιβλία του. Βρίσκει εκείνο που ζητούσε. Αποσταμένος ξαναγυρνά στο κρεβάτι του. Δίνει κάτι χαρτιά στο Φώτη.

- Αύριο, σαν θα στέκεσαι μπροστά στο άγαλμα, να θυμάσαι αυτά που τώρα θα διαβάσεις.

Ο Φώτης δεν ανάβει φως. Φέγγει ακόμη. Αργά, διαβάζει για τον ήρωα:

«Πόσες χιλιάδες χρόνια ήμουν ένας όγκος από μάρμαρο μέσα στο βουνό, στην Πεντέλη, δεν μπορώ να πω, γιατί δεν είχα καλά-καλά ιδέα τι θα πει ζωή. Μου φαινόταν πως βαθιά και βαριά κοιμόμουν στα σπλάχνα του βουνού, από τότε που φτιάχτηκε ο κόσμος. Το μόνο που θυμάμαι, σαν όνειρο κι αυτό, είναι πως μια μέρα ένιωσα κάτι να με ξεχωρίζει ξαφνικά, να με ξεριζώνει από τ' άλλα μάρμαρα και να με τραντάζει δυνατά. Ύστερα πάλι έπεσα σε βαθύ μαρμαρένιο ύπνο και δεν ξέρω κατόπιν τι έγινε. Μα όταν άρχισα σιγά-σιγά να ξυπνώ, βρέθηκα στο εργαστήριο ενός γλύπτη.

Μια μέρα ακούω ένα σιγανό τσικ-τσακ, τσικ-τσακ. Ένα σιδερένιο εργαλείο, η σμίλη, μου έπαιρνε από πάνω μου μικρά κομματάκια. Θαμπά θαμπά, άρχισα να νιώθω πως είχα κεφάλι, κορμί, χέρια, πόδια. Μα όλα αυτά τα ένιωθα βαριά, πολύ

βαριά, ναρκωμένα.

Ωστόσο, τσικ-τσακ, τσικ-τσακ! Η σμίλη τη δουλειά της.

Σαν λέπια να πετούσε από πάνω μου τα κομμάτια. Από τη στιγμή που ένιωσα το κορμί μου, μου φαινόταν πως είχα ένα τοίχο μπρος μου και με ζουλούσε. Η σμίλη μου τον γκρέμιζε σιγά-σιγά κι ελευθερωνόταν το στήθος μου. Το στόμα μου, που ήταν σαν στουμπωμένο από μάρμαρο, η σμίλη μου το άνοιξε και ανέπνευσα. Ανάσανα με τη δίψα που έχει για τον αγέρα όποιος δεν ανάσανε ποτέ. Τα βλέφαρά μου τα ένιωθα βαριά, μα η σμίλη, τσικ-τσακ, τσικ-τσακ! Έβγαλε απ' τα μάτια μου το μαρμάρινο σκέπασμα και είδα!...

Σπαρτάρισα από ζωή τη μέρα εκείνη! Κάθε χτύπημα της σμίλης με ξυπνούσε θαρρείς, από το λήθαργό μου, και ω χαρά μου, είχα ξυπνήσει πια ολότελα, ζούσα πια!

Αχ, τι ευτυχής που ήμουν! Τι ωραία που είναι η ζωή και τι ωραίο πράγμα να μοιάζει κανείς, όσο μπορεί πιο πολύ με άνθρωπο! Μα ακόμη δεν το πίστευα. Εγώ ήμουν μια φορά μέσα στο άμορφο, στο άψυχο εκείνο μάρμαρο; Από κει μ' έβγαλε ο γλύπτης;

-

Τι μάγος γλύπτης ήταν εκείνος! Θα ήταν μόλις είκοσι τριών χρόνων; Όταν με δούλευε, θα 'λεγες πως είχε πυρετό, τα μάτια του έλαμπαν. Το πρόσωπό του ήταν φλογισμένο! Οι ιδέες από το πλατύ του μέτωπο κατέβαιναν ως τα δάχτυλά του περνούσαν από τη σμίλη, έρχονταν σε μένα και σκορπίζονταν σ' όλο το κορμί μου.

Εμπρός του είχε ένα πρόπλασμα από κόκκινο πηλό. Οι γλύπτες την έμπνευσή τους τη ρίχνουν πρώτα-πρώτα στον πηλό, που υποτάσσεται πρόθυμα στο χέρι. Εκεί, κρατούν να μην τους φύγει, την ωραία τους οπτασία, όσο να τη θρονιάσουν στο μάρμαρο. Εμπρός του είχε ο γλύπτης μου το πήλινο πρόπλασμα. Λίγο όμως κοίταζε σ' αυτό, περισσότερο κοίταζε μέσα στην ψυχή του. Από κει έπαιρνε στολίδια και με στόλιζε.

Μια μέρα, ενώ μ' έστρεφε απ' εδώ κι από κει και με κοιτούσε, μου φάνηκε πως το φλογισμένο βλέμμα του και τα χαϊδέματα της σμίλης του, μου έδωσαν ακόμη πιο πολλή ζωή. Μου φάνηκε πως μου έκαναν πιο μαλακά, πιο ανθρώπινα τα μαρμαρένια μέλη του κορμιού μου. Στο στήθος μου προς τ' αριστερά, ένιωσα κάτι ζωντανό, σαν να μου 'δωσε και την καρδιά του. Κι ένιωθα πως γινόμουν άνθρωπος ίδιος μ' εκείνον, που ο δημιουργός μου ήθελε μονάχα να παριστάνω.

Και φάνηκαν μπρος μου βράχοι φοβεροί, άγριοι γκρεμοί και χαράδρες φοβερές που τις έσκαψε τρώγοντας τους βράχους χιλιάδες χρόνια ο ποταμός Αχέροντας, στο Σούλι. Και φάνηκαν μπρος οι πολεμικοί πύργοι, πάνω στα ψηλά κοφτερά ακροβούνια, που έμοιαζαν αετοφωλιές κρεμασμένες στην άβυσσο. Και θυμήθηκα τον καλόγερο Σαμουήλ και τα πρώτα γράμματα που μ' έμαθε όταν ήμουν παιδί. Κι

είδα τον εαυτό μου παλικάρι, με το τουφέκι στον ώμο, να σκαρφαλώνει στα φρύδια των βράχων, ενώ κάτω βαθιά μούγκριζε αφρισμένο με παφλασμό το ρέμα το αράθυμο. Και θυμήθηκα την βροντερή βοή των τουφεκιών, που αντιβοούσαν το Σούλι και η Κιάφα. Και τις τρομαγμένες φωνές των Τούρκων, που κυνηγούσαμε σαν κοπάδια, και τους αλαλαγμούς της νίκης, όταν γυρνούσαμε φορτωμένοι λάφυρα.

Και θυμήθηκα στο βαθύ σκοτάδι του μεσονυχτιού το ανέβασμα στο Κεφαλόβρυσο του Καρπενησιού και το ξάφνιασμα των Μιδριτών και τον τρελό τρόπο τους και τον αλληλοσκοτωμό τους και το πρώτο λάβωμά μου και το σήκωμα του κεφαλιού μου πάνω από το μαντρότοιχο και το ξαφνικό κεραυνοβόλημα του βολιού στο μέτωπο και τον χαμό της ζωής σε μια λάμψη και σε μια βροντή, μ' έναν πόνο κι ένα ξεψύχισμα, όσο βαστά μια αστραπή!...

Εκείνη την ημέρα ο γλύπτης μου, αφού με κοίταξε καλά-καλά πολλή ώρα, με συγκίνηση ψιθύρισε:

– Είναι αληθινός Μάρκος Μπότσαρης! Του Μάρκου Μπότσαρη την όμορφη και σβέλτη κορμοστασιά με τα μακριά μαλλιά, το γιλέκο και τα κοσμήματα και τη φουστανέλα μου 'δωσε ο γλύπτης μου! Του Μάρκου Μπότσαρη την ψυχή μου 'βαλε μες στο στήθος μου! Σ' ευχαριστώ για την τιμή που έκανες στο ταπεινό μάρμαρο, γλύπτη μου!»

Το σκοτάδι είχε απλωθεί στο δωμάτιο. Ο Φώτης δεν ξεχωρίζει πια τα γράμματα. Φταίει το σκοτάδι, φταίνε και τα δάκρυα που μου θάμπωσαν τα μάτια.

– Παππού, λέει σιγά, έχεις δίκιο. Σκέψου χαρά που θα έχει αύριο το άγαλμα!

Η χάλκινη προτομή του Μάρκου Μπότσαρη βρίσκεται στο Σούλι.

*Η εικόνα είναι του Severino Baraldi. Περιέχεται στην πολύ ωραία σειρά βιβλίων «**Η πινακοθήκη των ηρώων**», [των εκδόσεων Στρατίκη](#).*